

2020-11-23

Ert dnr: U2020/02667/S

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

u.remissvar@regeringskansliet.se

Föreningen Hemgårdars yttrande över betänkandet *En mer likvärdig skola – Minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning* (SOU 2020:28)

Malmö Montessoriskola är en liten fristående icke-vinstdrivande grundskola i Malmö kommun med 327 elever. Skolan ägs av en ideell förening, Föreningen Hemgårdar. Vi vill härmed lämna synpunkter på förslag och bedömningar i ovan rubricerat betänkande och anföra följande synpunkter på förslaget i utredningen "**En mer likvärdig skola – Minskad skolsegregation och förbättrad resursfördelning**".

Sammanfattning: Vi delar utredarens uppfattning att måluppfyllnaden på många skolor idag är alltför dålig och att svensk skola behöver höja kvalitén. Alla elever har rätt till en bra skola. Vi delar däremot **inte** utredarens uppfattning att man löser boendesegregation och bristande allsidig social sammansättning genom att lägga skulden och ansvaret på friskolorna. Vi anser att resultatet av utredningen kraftigt begränsar och försvårar för friskolornas fortsatta verksamhet och att utredaren inte beaktat alla de många små friskolornas förutsättningar. Den ursprungliga tanken med friskolereformen var att skapa mångfald och valfrihet. Enskilda initiativ och pedagogiska inriktningar skulle uppmuntras. Utredningens förslag är inte bara ett steg tillbaka från denna tanke, utan kommer att bli de små friskolornas undergång.

Vi anser också att utredaren inte tagit hänsyn till **barnperspektivet**, då skolbyte endast får ske vid terminsstart, skolplacering inte får överklagas, samt övergång och samverkan mellan förskola och skola kommer att utebli eller starkt försvåras. Vi anser att utredningen brister i likvärdighet i förutsättningar mellan elever på fristående skolor och kommunala skolor, då minskade bidrag till fristående skolor kommer att leda till kraftigt minskade lärar- och stödresurser.

Angående förslaget att alla ska välja skola

Detta säger vi **ja** till.

Angående förslaget att skolhuvudmännen ska fråntas ansvaret för skolplaceringen och att en nyinrättad regional skolmyndighet istället ska ansvara för såväl skolplaceringen som information om skolvalet

Detta säger vi **nej** till. Inrättandet av regionala skolverk kommer att innebära stora kostnader och bli administrativt tungrovt. Vi har svårt att se att information om skolvalet eller att skolplaceringen blir transparent och rättvis. Vi anser att såväl kommunala som fristående huvudmän är bättre lokalt förankrade och på så sätt bättre lämpade att ansvara för skolplaceringar.

Vi anser också att utredningen inte beaktar barnperspektivet när skolbyte enbart får ske vid terminsstart, och att **övergång och samverkan** mellan förskola och skola/fritidshem omöjliggörs då varken föräldrar eller mottagande skola vet vilka barn som ska placeras var förrän i bästa fall till skolstart. Vi anser att utsatta elever missgynnas då skolbyte bara får ske vid terminsstart, och att barn med särskilda behov far illa då de inte får en trygg och förutsägbar skolstart.

Angående förslaget att friskolor inte får ha kö som urvalsgrund till skolplats

Detta säger vi **nej** till. Vi motsätter oss också förslaget att ta bort förtur till skolplats för barn från förskolor med samma huvudman. Vi är en liten organisation bestående av tre förskolor och en grundskola. Samtliga enheter bedriver montessoripedagogik. För att följa barnet ur ett 0-16 perspektiv är möjligheten att få fortsätta montessorispåret oerhört viktigt. I princip alla våra förskolebarn fortsätter i vår grundskola. Vi har dock också ett intag av externa barn in till förskoleklassen.

Angående förslaget att skolhuvudmän måste inrapportera antalet skolplatser till en regional skolmyndighet nästan ett år innan terminsstarten

Detta säger vi **nej** till. Vi motsätter oss detta då det är oflexibelt och kräver alltför lång framförhållning. En liten skola har begränsade möjligheter till ekonomisk balansering. Besked om elevpeng kommer ofta sent och antalet elevplatser är en av de få variabler skolan kan påverka för att nå ekonomisk balans. Ett annat problematiskt scenario är att vi i vissa sammanhang väljer att inte tillsätta en plats utifrån elevgruppens sammansättning och behov.

Angående förslaget om att kommunerna ska göra neddragningar av skolpengen till friskolor

Detta säger vi **nej** till. Vi känner stor oro för orättvisa, dels vad gäller skillnaden i skolpeng för en elev i en kommunal skola och en friskola, men också mellan olika kommuner. Vi anser att avdraget blir godtyckligt och bristen på transparens mycket stor. Återigen har man frångått barnperspektivet då en elev i en fristående skola kommer att få väsentligt mindre bidrag än en kommunal elev. En minskning med 5-10% i bidrag innebär en motsvarande sänkning av kostnader för lärare. Dvs färre pedagogiska resurser till fristående elever. Detta kommer att leda till avsevärda svårigheter att fortsätta driva fristående skolor, framförallt mindre enheter.

Vi motsätter oss kraftigt att enskilda kommuner ska ha möjlighet att påverka friskolors ekonomi.

Angående förslaget att om en elev byter skola under terminen så ska skolpengen följa med först efter två månader

Detta säger vi **nej** till. Vi motsätter oss detta då det kommer att drabba en redan ansträngd ekonomi på skolan. En liten skolenhet är beroende av skyndsamt platstillättning. En fördröjning i utbetalningen av skolpeng tillsammans med det faktum att kontrollen över kön övergått till regionala skolverk medför potentiellt tappade intäkter.

Angående kravet på att skolhuvudman och rektor ska verka för en allsidig social sammansättning av eleverna

Detta säger vi **nej** till. Vi motsätter oss inte att den sociala sammansättningen ska vara allsidig, men vi finner det oförenligt med det faktum att skolverket fördelar och tilldelar skolan elever utan att vi vet något om bakgrund och behov. Inte ens skolverket kan veta hur den sociala sammansättningen bland de sökande till respektive skola kommer att se ut.

För en skola med en eller ett fåtal klasser i varje årskurs innebär det små möjligheter för rektor att ändra den sociala sammansättningen klassvis.

För Föreningen Hemgårdar

Marie-Louise Ek, skolchef

20-11-23